

Szituációba helyezett tanulás: Képviselőválasztás Iskolafalván

A szocializáció segítése a szakiskolák felzárkóztató évfolyamán

(Írta: Gönczöl Enikő)¹

Új típusú felzárkóztató képzés a szakiskolákban

A közoktatásról szóló törvény értelmében „a szakiskolában – a nappali rendszerű iskolai oktatás keretében – felzárkóztató oktatás szervezhető azoknak a tanulóknak, akik alapfokú iskolai végzettség hiányában kívánnak bekapcsolódni a szakképzésbe... A tanuló a felzárkóztató oktatás keretében... megszerzi a szakképzésbe történő bekapcsolódáshoz szükséges elméleti és gyakorlati tudáselemeket (kompetenciát)...”²

A korábbi felzárkóztató programok fő célkitűzése az általános iskolából kiesett diákok hiányzó ismereteinek a tantervi minimum szintjén való pótlása volt, általában mérsékelt sikerrel. 2005-ben aztán elindult egy új típusú képzés, aminek jogi alapját a munka világának oldaláról a szakmai tanulmányok megkezdéséhez szükséges *bemeneti kompetenciák* szakmacsoportonkénti részletes leírása teremtette meg. Ez a normarendszer és a kidolgozott mérőeszközök ma már lehetővé teszik, hogy a korábban csak formális iskolai végzettségként meghatározott bemeneti feltételek helyébe bizonyos szakmák esetében kompetenciaelvárások lépjenek.³ A bemeneti kompetenciák leírása minden szakmacsoportban a következő részterületeket foglalja magában: személyiség és önismeret, tanulásmódszertan, alapkészségek, számítástechnikai alkalmazás, általános szóbeli kommunikáció és szakmai kommunikáció, pályaorientáció, valamint a szakmai alapok elsajátításához szükséges speciális készségek.⁴ A 10 hónapos időtartamú program tartalmi és módszertani kereteit az oktatási miniszter által kiadott pedagógiai rendszer körvonalazza.⁵

¹ Konzulensként közreműködött Szucsik Ágnes (Pesti Barnabás Élelmiszer-ipari Szakiskola, Budapest) és Nagy Zoltán (Nemzeti Szakképzési Intézet, a szakiskolai felzárkóztató program felelőse).

² 1993. évi LXXIX. tv. 27. § (8) bek.

³ 19/2008. (XII.4.) SZMM rendelet. 3. sz. melléklete.

⁴ Bemeneti kompetenciák modulokba rendezve. www.szakma.hu.

⁵ A szakképzést előkészítő évfolyam pedagógiai rendszere. http://www.csapod-szeksz.sulinet.hu/Reintegr_pedpr.pdf.

Az iskolai képzésből különböző okok miatt kiesett, 15–22 év közötti fiatalok számára korrekciós lehetőséget kínáló program legfontosabb céljai: a tanulási motiváció megteremtése és az ehhez szükséges alapkészségek megerősítése, társadalmilag hasznos magatartásformák kialakítása, a munkavégzésre való szocializáció, a pályaválasztási döntés megalapozása, az élettervezés elősegítése, a fiatalok sikerélményhez juttatása a tanulásban és a munkában.

A felzárkóztató képzést sikerrel befejező diákok olyan *kompetenciabizonyítványt* kapnak, amely feljogosítja őket arra, hogy az adott intézményben vagy más, de azonos szakmacsoporthoz tartozó képzési lehetőséget kínáló iskolában megkezdhessék tanulmányaikat az első szakképzési évfolyamon.

Szocializációs feladatok a felzárkóztató képzésben

Az új típusú képzés egyik legfontosabb funkciója – az alapkészségek általános megerősítése és a szakmai alapozás mellett – a szocializáció. Ennek intézményi megvalósítását azonban nagyban nehezíti, hogy a felzárkóztató képzés tanulócsoportjai rendkívül heterogének. Általában elmondható, hogy az ide kerülő fiatalok szellemi fejlődése több szempontból *megkésett*, és egyéniségük különböző pontokon *sérült* a megelőző évek folyamán. Családi hátterük gyakran rendezetlen, iskolai előéletük legfőbb jellemzője pedig a kudarc. *Személyes készségeik* (a reális önismeret, az önbizalom, az önállóság, az önszabályozás) fejlettsége összességében alatta marad annak, amire a társadalmi sikerességhez szükségük lenne.

Többnyire fejletlenek azok a *kognitív készségeik* is, amelyek egy másik oldalról képezik a társas hatékonyság alapjait. Ezek közé tartozik az információkezelés, a kritikai gondolkodás, a szabálykövetés és -alkotás, a rugalmasság és kreativitás, valamint a problémamegoldás képessége. S mindebből következően korosztályuk átlagánál gyengébbek *társas készségeik* (az empátia, az együttműködés, a konfliktuskezelés és a kommunikáció) is, amelyek nélkül pedig sem hétköznapi közösségeikben, sem a munka világágában nem számíthatnak sikerre.

Azt, hogy e készségek megléte mennyire fontos lenne számukra, jól jelzi, hogy az alábbiak meglétét a tanulható szakmák több mint 75 százalékában várják el bemeneti kompetenciaként:

- Képesség a csoportban való munkavégzésre. A csoportnormák elfogadása.
- Képesség a segítségkérésre, a segítségnyújtásra és a segítség elfogadására.
- Képesség a másokra való odafigyelésre. A társak kommunikációjának megértése.
- Képesség az információk megosztására, az érzelmek és a gondolatok kifejezésére, valamint a véleményalkotásra.
- Kompromisszumkészség.

Ezért koncentrál az új program kitüntetett figyelemmel a szocializációra, kidolgozott modulok sorával segítve a pedagógusok tevékenységét. A Nemzeti Szakképzési Intézet megbízásából készült oktatási segédletek különben gazdag tartalmi kínálatából azonban hiányoznak az olyan elemek, amelyek társadalmi tapasztalatok szerzését segítik és a *demokratikus magatartásformák* direkt közvetítésével, illetve ilyen eljárások gyakoroltatásával támogatnák a fiatalok szűkebb és tágabb közösségekbe való beilleszkedését.

Kudarca ítélt és sikerrel kecsegtető tanulásszervezési eljárások

Mivel a képzés egésze rugalmas szerkezetű, nincs akadálya annak, hogy a helyi tantervek szintjén az aktív állampolgárság készségeit fejlesztő modulok is bekerüljenek a program oktatási segédletei közé. A tervezéskor azonban fontos figyelembe venni a következőket:

Annak ellenére, hogy a felzárkóztató osztályok kis létszámúak, nagyon nehéz egyszerre megragadni valamennyi diák figyelmét. Általában bármiről is van szó, nehezen koncentrálnak tartósan egy témára. A legkisebb külső vagy belső inger könnyen eltereli a figyelmüket. Érzéseiket, vágyaikat és indulataikat többnyire nehezen szabályozzák. Az intellektus hagyományos csatornáin keresztül alig szólíthatók meg. Iskolai jellegű tudásuk olyan szinten rendezetlen, hogy gyakorlatilag nem lehet rá építeni. Leginkább érzelmeken és lelkileg átélhető hatásokon keresztül lehet közel kerülni hozzájuk.

Mindebből következik, hogy körükben eleve kudarcra van ítélve a hagyományos, frontális osztálytanítás eszköztárának szinte teljes vertikuma. Az órai munka alig épülhet verbális közlésekre, hosszabb szövegek feldolgozására és írásbeli gondolat kifejtésre. A sikert remélő tanításnak egyszerre kell tevékenységközpontúnak, motiválónak és érzelmi szempontból is hatásosnak lennie, miközben a tanárnak folyamatosan figyelembe kell vennie a képességszintek nagymérvű egyéni különbségeit is – ami egyáltalán nem könnyű.

Ami megkönnyítheti a diákok számára az órákon való részvételt

A megfelelő módszerek megtalálásában fontos kiindulási pont lehet az az állapotfelmérés, amit a programba való belépéskor minden tanuló esetében elvégeznek. Erre épülnek a tanév elején kötelezően elkészítendő egyéni fejlesztési tervek. Bármilyen hasznosak is azonban ezek a tervek, ahhoz kevés támpontot adnak, hogy tartalmi szempontból mivel lehet megragadni a tanítványok figyelmét s miként lehet elérni, hogy egy adott pillanatban valamennyien aktívan és tanulásra alkalmas állapotban legyenek jelen az osztályban.

Ennek átgondolásában segíthet, ha a tanár tisztában van vele, mi minden érdeklí tanítványait, mi mozgatja meg a fantáziájukat, kitől vagy mitől félnek, mik a vágyaik, mivel és kivel töltik a szabad idejüket, milyen tulajdonságai miatt szeretnek vagy utálnak valakit – vagyis mik azok a tartalmi és érzelmi pontok, melyek azok az értékek, amikhez az órai tevékenységek megtervezése során kapcsolódni lehet. Hol vannak azok a pontok, amelyek segítségével – még ha olykor nagyon távol esnek is a tanári értékrendtől – *az iskolán kívüli világ* legalább néhány laza szállal *összekapcsolható a tanulás folyamatával*. E pontok feltárhatók célzott személyes vagy csoportos beszélgetések során, de dramatikus fantáziagyakorlatok keretében is. (Például Mit kívánnál, ha egy tündér teljesíthetné három kívánságodat? Mit csinálnál, ha váratlanul nyernél a lottón tízmillió forintot? Milyennek képzeled el azt az embert, akivel egyszer majd házasságot kötsz? Hogy fogod nevelni a gyerekedet? stb.) Ha a fiatalok megélik, hogy a szocializációs üzeneteknek valamilyen formában köze lehet az ő mindennapi életükhöz, sorsukhoz, az adhat némi esélyt arra, hogy az iskolai pedagógiai erőfeszítések ne maradjanak hatástalanok.

A szociális tanulást és az aktív állampolgárság készségeinek kialakulását segítő fejlesztő beszélgetések és gyakorlatok jó kiindulópontjai lehetnek például:

- a tanulók többsége által nézett tv-műsorok,
- a szabad idejükben játszott számítógépes kalandjátékok,
- a többség által megélt személyes hétköznapi élmények, örömök és kudarcok, közösnek látszó félelmek és vágyak,
- azok a napi problémák és/vagy konfliktusok, amelyekkel többségük találkozik,
- a saját életük szempontjából fontos múltbeli események és hatások,
- a saját jövőjüket érintő erők, körülmények, dilemmák stb.

Mivel a diákok számára ebben a formában az egyik legfontosabb motivációs erő, hogy sikeresség esetén a „normál” útnál gyorsabban léphetnek be a szakmai oktatásba, érdemes keresni azokat a tartalmi kapcsolódási pontokat is, amelyek a *választott szakmai területről* veszik nyersanyagukat. Az ilyen jellegű témaválasztással egyúttal az adott szakmához való kötődés és az identitásépülés is elősegíthető.

A tapasztalat azt mutatja, hogy az érdektelenség mellett a másik legnagyobb probléma, amely akadályozza a közös tanulást, a *koncentrációs képesség* alacsony szintje. Ezért akár minden nap programjába érdemes beépíteni a drámajátékok világából ismert lazító és koncentrációs gyakorlatokat, amelyek alkalmasak arra, hogy a csoport tagjait a közös munkához nélkülözhetetlen pszichés állapotba hozzák.

Ugyanígy – mivel a tanulók nagy része ilyen-olyan forrásból származó lelki terhekkal érkezik az iskolába – a megfelelő tanulási klíma kialakítását elősegítheti, ha minden tanítási nap egy olyan *beszélgetéssel* kezdődik, amikor a tanulók megoszthatják egymással aktuális örömeiket és bánataikat, azokat a lelki élményeket, amelyek az adott napon nehezíthetik számukra a közös munkára való koncentrációt. Ez egyúttal hozzájárulhat ahhoz, hogy saját érzéseik, gondolataik megfogalmazása természetes igénnyé váljon számukra, és gyakorlatot is szerezzenek benne.

Mivel a szakmatanulás bemeneti kompetenciái között szinte minden esetben ott szerepel a csoportban végzett munkára, az együttműködésre való képesség,

érdeemes rendszeresen energiát szálni arra is, hogy az év elején véletlenszerűen összekerült fiatalok – például különféle játékos tréninggyakorlatok segítségével – megtanulják az egymás felé fordulást, egyre több apró dolgot tudva meg egymásról, és az év folyamán olyan csoporttá váljanak, amelyben valóban *megélhető az együttműködés öröme*.

Tanítási-tanulási módszerek, amiknek esélye lehet a sikerre

A tanulás bármelyik részterületéről is van szó ezekben a csoportokban, a tapasztalat azt mutatja, hogy az alábbi módszerek a leginkább használhatók:

- Információforrásként a hosszabb szövegeknél sikeresebben használhatók az érzelmekre ható, közvetlenül befogadható, kézbe vehető vagy kivetített *képek*, a digitális *animációk* vagy a *filmrészletek*. Ezek az eszközök egyaránt alkalmasak a jelen és a múltbeli emberi közösségek sajátosságainak és viselkedési mintáinak megismertetésére, illetve az ezekkel kapcsolatos gondolkodás ösztönzésére.
- Növeli a nyitottságot a feldolgozandó téma iránt, ha a diákok maguk is részt vesznek az ahhoz kapcsolódó *információk összegyűjtésében*. Ennek különösen kedvelt, illetve jól alkalmazható formája az internetre épülő vagy különböző emberek megkérdezésével való adatgyűjtés, illetve képes újságok, színes szórólapok feldolgozása. A munkához megadott szempontok ugyanakkor indirekt formában a logikus gondolkodás és strukturálás alapsémáit is közvetíthetik a diákok felé.
- Az önkifejezés szóbeli és általános írásbeli formáival szemben eredményesebben használhatók a *rajzolásra, festésre, formázásra* épülő feladatok, valamint azok, amelyek rövid verbális, illetve *mozgásos gesztusokkal* való megnyilvánulásokat várnak el.
- A lineárisan megformált közleményekkel (kiselőadás, fogalmazás) szemben sikeresebb lehet az aktív munkával összegyűjtött tudáselemek *mozaikos, kaleidoszkópszerű feldolgozása* tablón, közösen készített képes könyvben vagy más módon. A megformáltság ebben az esetben is a

teljesség örömet adhatja az alkotásnak, anélkül azonban, hogy a struktúrateremtés elvárásával terhelné meg a diákokat.

- Tekintettel a gyakran meglévő írástechnikai nehézségekre és a számítógép sok esetben tapasztalható motiválóerejére, az írásbeli kommunikációba nyugodtan bevonható az *e-mailezés*, illetve az *elektronikus dokumentumok* készítése.
- Mivel gyakori probléma, hogy a diákok órai felszerelése hiányos, sikeres lehet a tanulás szempontjából a legfontosabb információknak és gondolatoknak a csoport számára létrehozott *közös honlapon* való rögzítése is. Feltehetően motiváló erejű, ha a diákok rajzai, vélekedései és a közös élményeket megörökítő fényképek is helyet kapnak ezen az internetes oldalon.
- A szóbeli önkifejezés fejlesztését a hagyományos felelésnél jobban szolgálja ebben a közegben a diákok életével érintkező és ezért motiváló erejű erkölcsi *dilemmahelyzetekhez* kapcsolódó választás, véleményalkotás, érvelés, illetve vita gyakorlása.
- Könnyen lehet sikeres ebben a körben a tevékenységeket kombináló, tanár által irányított, de életszerű *szituációs gyakorlatok*, szerepjátékok.
- A tanulók ezekben a csoportokban nagyon sok belső bizonytalansággal, énkép-problémával, önbizalomhiánnyal küszködnek. A gyakori pozitív visszajelzést adó *fejlesztő értékelés folyamatos jelenléte* ezért számukra ugyanolyan fontos, mint a kisebb gyerekeknek.

Egy jó használható modell: a szituációba helyezett tanulás

Mivel a felzárkóztató csoport tanulói számára a tevékenységhez és a megélt tapasztalatokhoz kötött tanulás látszik a leghatékonyabb módszernek, szerencsés, ha a pedagógus minél több elsajátítandó ismeretet és készséget tud szituációba ágyazottan közvetíteni növendékei felé. A társadalmi és állampolgári ismeretek, illetve készségek témakörei különösen jó lehetőséget kínálnak e forma alkalmazására.

A mellékelt foglalkozási terv a politikai szocializációt támogató, Iskolafalva című projekt második eleme. A projekt tartalmi egységei a következők:

1. Iskolafalva megalapítása (Középpontjában: A települési közösségek struktúrája. A közösségi szükségletek.)
2. *Képviselő- és polgármester-választás (Középpontjában: Az önkormányzás és a képviselőlet lényege. A képviselő-választás lépcsői.)*
3. A települési közösség működése (Középpontjában: A közszolgáltatások rendszere. A közösség szabályai.)
4. A település fejlesztése (Középpontjában: Az értékválasztások és döntések.)
5. Helyi konfliktusok (Középpontjában: Az érdekek ütközése és a kompromisszumok keresése.)
6. Falugyűlés (Középpontjában: A nyilvánosság és a véleményalkotás.)

Mindegyik egység egy-egy dupla tanítási óra keretében valósul meg, hat héten keresztül, heti egy alkalommal.

A foglalkozások a szakmatanulás megkezdéséhez szükséges bemeneti kompetenciák közül kiemelt módon járulnak hozzá az alábbiak fejlesztéséhez:

- Csoportban való munkavégzés.
- Segítségkérés, segítségnyújtás. Együttműködés.
- Másokra való odafigyelés. A társak kommunikációjának megértése.
- Saját gondolat, illetve vélemény megfogalmazása.
- Szabálykövetés.
- Szövegértés.

Óravázlat

Óravázlat szerzője: Szucsik Ágnes

Téma (óra, foglalkozás címe)	Képviselőválasztás Iskolafalván
Iskolatípus	☒ Szakiskola
Évfolyam (vagy korosztály)	Szakiskolai felzárkóztató évfolyam
Nagyobb egység, témakör (fejezet, epocha, projekt címe)	Iskolafalva (a politikai szocializációt segítő szimulációs gyakorlatsorozat - 6 egység)
Csoport nagysága	☒ Egyéb, éspedig: 15-18 fős létszámú speciális osztály
Időtartam (perc)	2 x 45 perc
Célok (összefüggések, képességek, attitűdök)	Játékos szimulációs gyakorlat keretében megértetni a tanulókkal az önkormányzatiság lényegét, és közösen modellezni a magyarországi önkormányzati választások alapsémáját.
Foglalkozás típusa	☒ Tanórai ☒ Tantermi
Munkaformák	☒ Csoportmunka ☒ Egyéb, éspedig: szerepjáték
Eszközök	projektor vagy írásvetítő, papír, toll, rajzeszközök, a szükséges mennyiségben kinyomtatott segédletek, cipős doboz, csomagoló papír, vastag színes filctollak, fénymásoló papír, olló, színes zsinór vagy szalag, ragasztó, borítékok, spárga és lepedők, az iskola pecsétjével ellátott néhány öntapadós címke, játék pecsét a szavazó lapok érvényesítéséhez
Előkészületek	A tanár kiteszi a falra a korábban készített posztereket. Elkészíti a II/2. pontban használható szótagkártyákat. A szükséges példányszámban kinyomtatja a csoportos, illetve egyéni feladatlapokat.

Tevékenység

Idő	Tartalom	Tanulói tevékenységek	Eszközök
2 perc	ráhangolás	A csoport a korábban készült poszterek segítségével, közösen felidézi, hogy milyenek is álmodták meg az elmúlt órán elképzelt településüket, Iskolafalvát	az előző foglalkozáson készült poszter
3 perc	Mitől működik jól egy település?	A tanulók körben ülnek, és megpróbálják elképzelni, hogyan élnének ezen a településen. Akinek van hozzá ötlete, elmondja, hogy szerinte mikor és mitől működik jól egy ilyen kis település	–
3 perc	az önkormányzat fogalma (I.)	A tanár összekeverve leteszi a földre az ÖN – KOR – MÁNY –ZAT szótagkártyákat, és a diákok feladata, hogy értelmes szót rakjanak ki belőlük (ha van rá esély, hogy betűkből is össze tudják állítani az „önkormányzat” szót, a feladat ilyen módon nehezíthető)	a tanár által elkészített szótag- vagy betűkártyák
7 perc	az önkormányzat fogalma (II.)	Ezután felírják az önkormányzat szót egy nagy csomagolópapír közepére, és ötletroham keretében a tanulók olyan szavakat mondanak, amelyek szerintük kapcsolatban állnak ezzel a fogalommal. A felmerülő szavak segítségével megpróbálnak egy gondolatterképet felrajzolni (ha spontán módon nem kerülne fel a lapra a <i>képviselő</i> , a <i>polgármester</i> és a <i>szavazás</i> kifejezés, akkor a tanár rávezeti ennek megfogalmazására a diákokat)	csomagolópapír, vastag , színes filctollak, gyurmaragasztó
5 perc	csoportalkotás és	Minden tanuló húz egyet a négyféle szókártya	csoportkártyák (1. melléklet)

	fogalomtisztázás (polgármester-, képviselő- választás)	(önkormányzat – polgármester – képviselő – választás) közül, s az azonos kártyát húzó tanulók csoportot alkotnak. Első feladatuk, hogy egy vagy két kerek mondatban fogalmazzák meg, mit jelent az általuk húzott kifejezés. Rövid gondolkodás után, sorban ismertetik megoldásaikat, a tanár pedig szükség szerint pontosítja, illetve kiegészíti azokat	
5 perc	a képviselő-választás szabályai	A tanár elmondja, hogy a választások lebonyolításának módját és a megválasztható képviselek számát különböző törvények szabályozzák. Miközben erről beszél, kivetíti a 10 ezer fős lélekszám alatti településeken választható képviselekre vonatkozó adatokat, és közösen megállapítják, hogy hány tagból fog állni Iskolafalva képviselő-testülete.	írásvetítő Hány képviselőt választhatunk? – Írásvetítő-fólia (2. melléklet)
5 perc	a választási bizottság és a nyílt szavazás	Ezután megbeszélik, hogy az önkormányzati választásokat minden településen választási bizottság felállítása előzi meg. A bizottság feladata, hogy előkészítse, megvalósítsa a választást és vigyázzon annak törvényességére. A bizottság elnöke most maga az órát vezető tanár. Nyílt szavazás keretében – három külön lépésben – javaslatot tesz három bizottsági tag megválasztására, mindig feltéve az ilyen kötelező kérdéseket: „A megnevezett személy vállalja-e a jelölést? Ki szavaz rá? Ki szavaz ellene? Ki tartózkodik?” Miután megtörtént a választás, a választási bizottság névsorát felírják a táblára	javasolt táblakép (3. melléklet)
10 perc	a képviselő- és polgármesterjelöltek	A választási bizottság minden tagja odamegy valamelyik csoporthoz, és elbeszélget a tagjaival	–

	kiválasztása	arról, hogy kiket javasolnának polgármesterjelöltnek, illetve képviselőjelölteknek. A neveket felírják egy-egy papírra. A bizottsági tagok ezután visszavonulnak, és a megfelelő oszlopban rögzítik a táblán a jelöltek listáját	
5 perc	aválasztások előkészítése (I.)	A tanár közben minden csoportnak ad (vagy véletlenszerűen kisorsol közöttük) egy-egy előre elkészített feladatlírást, valamint egy a feladathoz tartozó definíciós kártyát. A csoportfeladatok a következők: a) megadott minta alapján a csoport elkészíti iskolafalva választói névjegyzékét, b) a csoport elkészíti a polgármester-választás szavazólapjait, c) a csoport elkészíti a képviselő-választás szavazólapjait, d) a csoport elkészíti a szavazatgyűjtő urnát	Szavazói névjegyzék készítése Szavazólapok készítése (I.) Szavazólapok készítése (II.) Szavazatszedő urna készítése 4 db csoportos feladatlap (4–7. melléklet)
20 perc	a választások előkészítése (II.)	A csoportok önállóan értelmezik definíciós kártyáikat, majd megoldják a feladataikat. Közben a tanár – úgy is, mint a választási bizottság elnöke – az osztály egyik sarkában előkészíti a szavazóhelyiséget (egy asztalt, ahol a választók majd jelentkeznek szavazásra, és a lehetőségektől függően, egy vagy több elfüggönyözött részt, ahol a szavazó lapjukat kitöltik majd)	néhány lepedő, spárga, biztosítótűk a szavazóhelyiség jelzésszerű kialakításához
5 perc	a választások előkészítése (III.)	A csoportok ismertetik egymással, hogy mi volt a feladatuk, bemutatják a megoldásaikat, és a produktumokat sorban elhelyezik a szavazóhelyiség megfelelő pontjain. Közben a tanár minden esetben hozzáfűzi, hogyan fogják	a tanulók által elkészített segédletek

		használni az adott dolgokat a játék következő részében	
10 perc	a választások lebonyolítása	A tanár helyet foglal a szavazóhelyiség asztalánál, a diákok pedig saját személyi igazolványukkal jelentkeznek nála szavazásra. Mindenki kap egy-egy szavazócédulát, bemegy vele az elfüggönyözött fülkébe, a megfelelő módon megjelöli, kire szavaz, lapjait beteszi egy borítékba, majd a borítékot bedobja az urnába. A szavazás végén a tanár lezárja és lepecsételi az urnát	a csoport létszámának megfelelő mennyiségű boríték a tanulók által elkészített segédletek
9 perc	a nyílt és a titkos szavazás összehasonlítása	A szavazást kövözően a diákok körbe ülnek, és a tanár irányításával arról beszélgetnek, mik a leglényegesebb különbségek a nyílt és a titkos szavazás között. Melyiknek mik az előnyei, illetve az esetleges hátrányai? Melyik milyen helyzetben használható jól?	–
1 perc	házi feladat: tájékozódás az interneten a saját települési önkormányzat működéséről	Végül mindenkinek átadja a házi feladatként megoldandó feladatlapot, amely azt kéri a diákoktól, hogy az internet segítségével szerezzenek be néhány alapvető információt saját településük önkormányzatára vonatkozóan	A mi önkormányzatunk – egyéni feladatlap (8. melléklet)
Értékelés módja	A nyílt és a titkos szavazásról folytatott beszélgetéshez kapcsolódóan: akinek kedve van hozzá, elmondhatja, hogy érezte magát az órán. Mi volt számára jó, illetve nem jó? A tanár értékelő visszajelzést arról, hogy milyennek találta a csoportok munkáját, valamint az egyes tanulók közreműködését a közös tevékenységben. Ezután a tanár megkéri a választási bizottság tagjait, hogy a tanítás után legyen majd segítségére a szavatok feldolgozásában		
Megjegyzések, javaslatok	<u>Iskolafalva közösen kialakított jellemzői:</u> <i>A település 500 főt számláló község. Működik benne egy orvosi rendelő, egy gyógyszertár, egy általános iskola, egy teleház, és van egy polgármesteri hivatal. Vállalkozó működteti az internetkávézót, többen nyitottak élelmiszerboltot, és van egy</i>		

presszó is, ahol szombaton este diszkót szerveznek